

2019



Liberalistene Bergen 2019 - 2023

LIBERALISTENE BERGEN

LIBERALISTENE BERGEN | <http://libbergen.no>

**Liberalistene Bergen
Program 2019-2023**

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse.....	2
Kjære velger.....	4
Våre hjertesaker:.....	5
Fjerne bompenger.....	5
Redusere gjeld og sløseri	5
Fjerne eiendomsskatten.....	5
Ja-holdning i byråkratiet.....	5
Frihet og kvalitet i velferden	6
Ekte kultur.....	6
Nei til overstyring og forskjellsbehandling fra stortinget.....	7
Skole.....	7
Mobbing.....	7
Sosial boligbygging	8
Arbeids- og næringsliv	8
Barnehage	9
Kommunal kontantstøtte	10
Rusomsorg	10
Sosialhjelp	11
Kultur og idrett.....	12
Kommunesammenslåinger	12
Korporatisme	12
Kommuneplan.....	13
Kommunens frie midler	14
Styringsform.....	14
Byggesaker, saksbehandling og gebyrer.....	15
Redusere gjeld og sløseri, stoppe bybane til Åsane.....	15
Miljø	16
Gjeldsreform og disposisjoner.....	16
Skatter og avgifter.....	17
Renovasjon.....	18
Museer og verneverdige anlegg.....	18
Eldreomsorg	19
Kommunenes Sentralforbund.....	19
Barnevern	20

Nedsatt fysisk eller psykisk funksjon	20
Øremerkede tilskudd	20
Laks	21
Havner	21
Bevilling for skjenking og salg av alkohol	22

Kjære velger

Det er mye som er fantastisk med byen mellom de syv fjell.

Vi har egenart og tradisjoner, humor, festglede, flott natur, og mye mer.

Bergensere er engasjerte og har sterke meninger om hvordan byen skal driftes og ivaretas.

Derfor blir det desto viktigere med politikere som tar samlende og riktige avgjørelser på vegne av befolkningen.

Innbyggerne og næringslivet er samlet drivkraften bak vår kultur, velferd, finansiering av politikeres lønn, og byens inntekter .

Det er viktig at politikerne tør å styre når det trengs, men det er enda viktigere at de ikke *overstyrer* og legger hindre i veien for drivkraften.

Dette gjør de dessverre nå.

Alle partiene fra Rødt til FrP har vært med på å øke kommunens gjeld til over 20 milliarder, innføre nye bompenger som ikke går til vei, forringe velferdstjenester, Innføre eiendomsskatt, la skolene forfalle, og opprettholde unødvendig byråkrati og sløseri.

Vi trenger mennesker i Bergen bystyre som kan lytte til befolkningens behov og som kan stå opp mot både lokale politikere når de detaljstyrer og sløser, og mot de på stortinget når penger skjevfordeles fra Oslo.

Liberalistene trenger din stemme

Får vi tilliten skal vi vokte din lommebok og frihet.

Takk for interessen i vårt program!

Hjertelig hilsen,

Liberalistene Bergen

v 1. kandidat Fredrik Jomark

Våre hjertesaker:

Fjerne bompenger

Liberalistene skal fjerne alle bomstasjonene i Bergen og har som eneste parti finansieringsplanen klar for å få det til.

Dette har vi klart uten å kutte i noen av velferdstjenestene i kommunen.

Folkeaksjonen mot bompenger er det tydeligste alternativet mot bompenger i dag, men de har ingen finansieringsplan og man vet ikke hvilken politikk man får på kjøpet.

Liberalistene er tydelige på hvordan vi prioriterer, og har en tydelig og helhetlig politikk for å å begrense offentlig inngripen, og fordele offentlige midler tilbake til befolkningen via reduksjon i skatter og avgifter.

Redusere gjeld og sløseri

Samtlige partier i Bergen har vært med på å innføre eiendomsskatt, la veier forfalle og å øke kommunens gjeld til over 20 milliarder kroner. Dette gjelder også de "blå" partiene Høyre og FrP.

Bergens befolkning betaler nå 400 millioner (!) skattekroner i året på renteutgifter, og gjelden er planlagt å øke med enda 6 milliarder i neste periode.

Liberalistene er sterk motstander av overforbruk som blir lagt på kommende generasjoner og vil kreve reduksjon av kommunens gjeld og renteutgifter. I første omgang vil vi skrote planene om bybanen til Åsane og heller la buss frakte folk på disse linjene, Samt spare 1.6 milliarder i innkrevingskostnader for bompenger.

Fjerne eiendomsskatten

Når man har kjøpt en eiendom er det du som eier den, ikke myndighetene.

Liberalistene er imot beskatning av eiendom og vil avvikle eiendomsskatten i Bergen.

I kommende periode fjerner vi all eiendomsskatt på hjem og fritidsboliger.

Ja-holdning i byråkratiet

Liberalistene skal alltid ha en «ja-holdning» når innbyggerne eller næringsliv søker om noe, for eksempel å bygge på sin egen eiendom, eller få skjenkebevilling.

Vi kommer til å stille harde krav til at byråkratiet i Bergen skal opptre som en servicebedrift som gjør sitt ytterste for at kundene blir fornøyd. Vi krever også svarfrister i byråkratiet, slik at søkerne lettere kan planlegge sin fremtid.

Frihet og kvalitet i velferden

Et sykehjem som serverer god og hjemmelaget mat og tar seg tid med pasientene, bør kunne utkonkurrere et sykehjem som ikke gjør det.

Bergens politikerne hindrer dette ved at de ikke skiller mellom god kvalitet på velferdstilbudene, men kun om de drives av private eller ikke. Er det et privatdrevet sykehjem som drives svært godt med fornøyde ansatte og kunder, er byrådens politikk å legge det ned eller at kommunen tar over driften, kun fordi det er privat. Dette er å sette ideologi foran mennesker.

Liberalistenes politikk er det motsatte, nemlig at de beste sykehjemmene og modellene får ta over for de dårlige uansett om de er offentlige eller private.

Ingen andre partier i dag har denne politikken, da venstresiden kun vil ha offentlig styrte sykehjem av ideologiske grunner, og høyresiden bruker anbudsordninger for å bestemme hvilke tilbud som skal bestå.

Liberalistene ønsker at kundene får makten og har full frihet til å bestemme hvor de ønsker å få behandlingen som skattepengene gir, ved at alle pengene følger brukeren og anbudsordningen legges ned. På denne måten vil de beste tilbudene bestå og utvide, og de dårlige legges ned.

Slik kan vi sikre at befolkningen alltid kan velge de beste tilbudene, og slik kan vi motvirke kø, monopoler, nedslitte bygg og dårlige tilbud.

Ekte kultur

Liberalistene har en fremtidsrettet og nyskapende politikk som fremmer ekte bergensk kultur. Derfor skal alle fra 15 år og oppover selv få dele ut 500 kroner fra tilskuddsmidlene i kulturbudsjettet. Vi mener dette skaper en mer folkenær kultur om man kan gi til sitt lokale buekorps, til Brann, til sjakk-klubben, gatekunstprosjekter, innvandrerforeninger eller andre frivillige organisasjoner man har et forhold til, i stedet for at politikere gjetter seg frem til hvem som bør ha pengene.

Fordeling av midlene organiseres etter modell fra «grasrotandelen» til Norsk tipping hvor 115 millioner kroner fra kulturbudsjettet fordeles på 230.000 Bergensere som da har 500 kr hver å gi bort.

Kulturminner som for eksempel vedlikehold av Bryggen blir dekket på samme måte som i dag og holdes utenfor ordningen.

Nei til overstyring og forskjellsbehandling fra stortinget

Det er begrenset hva Bergen kommune selv kan bestemme, da man må forholde seg til nasjonale lover som binder oss fast fra Oslo.

Vi vil si klart ifra til nasjonale myndigheter at tvangstrøyer i loven samt forskjellsbehandling mellom Oslo og Bergen ift tilskudd ikke er akseptabelt.

Bergen kan eksempelvis ikke ha Norges farligste vei E39 mot Voss, mens de flislegger tunnelvegger i Oslo.

Hvordan vi skal drive barnehager eller sprøyterom i Bergen bør ikke styres fra Oslo, dette klarer vi helt fint selv.

Ja til vekst, og velstand

Ja til valgfrihet

Ja til trygghet

Stem Liberalistene!

Skole

Fritt skolevalg er grunnleggende for å skape gode skoler.

Liberalistene ønsker flere selvstyrte skoler og derfor mer variert skoletilbud til hvert individ.

De skolene som fremdeles er i kommunalt eie vil Liberalistene arbeide for størst mulig selvbestemmelse for den enkelte skole og dens ansatte, med et minimum av overstyring.

Politiske føringer, byråkratisk rapportering og kontrollsystemer er et onde som skal begrenses i størst mulig grad. Liberalistene vil støtte ethvert forsvarlig initiativ rundt foreldredrevne skoler og hjemmeundervisning. Liberalistene ser positivt på å bruke seniorer og andre voksne som ressurs til leksehjelp til elever i videregående skole. Vi stiller oss positive til at lokaler til skolene kan benyttes av andre organisasjoner etter skoletid.

Mobbing

Liberalistene mener mobbing best kan forebygges og bekjempes av den enkelte skole.

Politikere har ikke fagkunnskap om skole og/eller sosiale interaksjoner mellom barn. Ulike skoler kan ha ulike tilnæringsmetoder for hvordan dette ondet kan bekjempes. Den enkelte skole skal stå fritt til å velge en tøff tilnærming, der gjentatt mobbing kan føre til at mobberen må skifte skole. Normal rettsfølelse tilsier at alt som kan oppfattes som "straff" eller annen

ulempe er virkemidler som skal påføres utøveren av mobbingen, ikke offeret. Det viktigste virkemiddelet på sikt er at foreldre skal ha full valgfrihet til å velge den skolen de mener passer best for deres barn, og at skoler som ikke tar problemet på alvor vil miste elever og dermed inntekter med påfølgende omdømmetap.

Sosial boligbygging

Bolig er den største utgiftsposten de fleste mennesker i Norge har. Rimeligere boliger er et stort sosialt gode. Liberalistene vil på nasjonalt plan konsekvent jobbe for lavere skatter og avgifter, og avregulering av stadig strengere krav til nye bygg, noe som til sammen vil redusere kostnadene på bolig betydelig. En viktig årsak til at boligprisene har kommet i ubalanse med etterspørselen og derfor har blitt svært dyre i forhold til inntekt de siste 30 årene er at mange kommuner ikke tillater høye bygg. Høye bygg gir lavere enhetspriser og er en god måte å senke terskelen for førstegangskjøpere og andre. Mange byer og tettsteder har lite plass til nye boligstrøk med tanke på at de ofte er omgitt av store Natur-Landbruks-Frilufts-(NLF-) områder og deler av byen allerede er bebygget med lav bebyggelse. I den situasjonen må kommunen enten omregulere allerede bebygde områder, slik at boligeiere kan selge når de ønsker det og entreprenører bygge nytt, eller det må tillates bygget på helt nye områder i kommunen, noe som ikke alltid er praktisk mulig. Liberalistene mener det er en svært god og ønskelig løsning å bebygge flere deler av byer og tettsteder med høyere bygninger. Liberalistene vil kjempe for om/av-regulering av egnede områder i kommunen, der bygging av boliger og annet kan gjennomføres akkurat slik som kunder og utbyggere ønsker, uten å måtte søke kommune eller annen myndighet om tillatelser. Liberalistene har alltid en klar ja-holdning til alle initiativer fra det sivile samfunn om å bygge på egen eiendom.

Arbeids- og næringsliv

Arbeid og næring er eksistensgrunnlaget for mennesker. Liberalistene mener at reguleringer og andre begrensninger som hindrer oppstart eller videreføring og utvidelse av næringsvirksomhet er en stor ulempe for hele lokalsamfunnet. Liberalistene skal legge til rette for et konkurransedyktig og variert næringsliv. Det er kun fri konkurranse mellom flere aktører som kan skape best mulig tilbud av varer, tjenester og arbeidsplasser. Kommunal subsidiering av næring som ikke greier å skaffe finansiering i det private kredittmarkedet er et virkemiddel uten bærekraft. Liberalistene vil ikke gi støtte til eller fremme virksomhet der man privatiserer økonomisk gevinst og sosialiserer økonomiske tap over kommunale budsjetter, noe som i praksis skjer i slike prosjekter. Liberalistene vil arbeide for at det finnes tilstrekkelig med ferdigregulerte tomter for næringsformål, og stille seg positive til søknader fra næringslivsaktører om bruksendring, nybygg og lignende. I de tilfeller hvor utøvelse av næring er avhengig av offentlig tillatelse, vil Liberalistene stille seg positiv til søknadene fra alle som oppfyller lovens krav, og bistå og støtte opp søknader om unntak der det er mulig. Det er ikke en kommunal oppgave å ta næringslivets rolle i å bistå gründerbedrifter med kontor plasser, næringsstøtte eller andre former for bistand som

belastes innbyggerne. Kommunens administrasjon og politikere er ikke de rette til å plukke vinnere blant gründeridéer eller avgjøre hvem som fortjener hjelp. Hadde de vært best egnet på det området ville de ikke vært politikere.

Liberalistene har den samme holdningen til markedsføringskampanjer initiert og finansiert av kommunen med mål om å skaffe mer turisme eller tiltrekke seg flere arbeidsplasser. Den typen kommersielle investeringer næringslivet selv ikke ser seg tjent med å gjøre er heller ikke skattebetalerne tjent med. Mange politikere overdriver i hvilken grad en kommune har eller kan ha positiv innflytelse på næringslivet. Den beste næringspolitikk en kommune kan utøve er ved å gi positiv innstilling til og behandling av næringslivets forespørsler.

I praksis betyr dette at kommunen bør anstrenge seg for alltid å ha tilstrekkelige næringsarealer og føre en så liberal politikk som mulig overfor bedrifter som vil bygge eller gjøre andre type endringer som krever kommunens tillatelse. Det er også vesentlig at all søknadsbehandling gjennomføres på kortest mulig tid med lavest mulig kostnad.

Liberalistene vil alltid gjøre sitt beste for å sikre næringsdrivende best mulig vilkår på alle områder, inkludert forutsigbar velvilje og rammer.

Barnehage

Liberalistene mener at barnehager bør styres og drives av sivile aktører og de ansatte som jobber der, ikke av kommunen. Barnehager er et anliggende mellom foreldre og tilbyder. Det er unødvendig å trekke inn stat og kommune for andre formål enn for å kontrollere at lovverket følges. Vi mener at foreldre kjenner sine egne barn best, og at de selv skal kunne stille krav til kvalitetsnivået og fleksibilitet for hvert barn og situasjon. Vi vil derfor å legge til rette for at mest mulig variert tilbud av barnepass kan oppstå, og at de som viser seg å ikke være gode nok selv må legge ned. På kommunalt nivå må man forholde seg til lover og reguleringer gitt av Stortinget. Tilskudd til private barnehageplasser baseres på beregnet kostnad for plass i offentlig barnehage. Hvis offentlige barnehageplasser blir dyrere, så blir alle barnehageplasser dyrere. Driften i både offentlige og private barnehager er detaljregulert gjennom pålagt regulering av personell og driftsanlegg. Slik settes markedets mulighet for variert tilbud ut av spill. Dette fører frem til den urovekkende slutning at den eneste mulige måten å få lavere priser på barnehageplasser innen dagens system er å øke antallet plasser i de etablerte kommunale barnehagene. Dette finansieringssystemet og regelverket har mange uheldige sider. En av dem er at kommunen har et insentiv til å skjule reelle kostnader, slik at kommunale fremstår som rimeligere enn private barnehager. Videre er det i et slikt system ikke lønnsomt for brukerne å få opprette nye private barnehager så lenge ikke alle kommunale barnehager har full dekning og dermed lavest mulig utgifter. Mange politikere på den såkalte høyresiden i norsk politikk tror de gjør noe positivt ved å gå inn for fri etablering av private barnehager innenfor dagens system. Men faktum er at det skjer til høyere kostnad for skattebetalerne så lenge dagens system opprettholdes. Lovene som gir slike negative utslag må endres gjennom press mot nasjonale myndigheter. Liberalistene vil jobbe for:

- Fjerne kommunale og statlige krav til prisregulering og hvordan en barnehage drives
- En positiv ja holdning til oppstart av nye barnehager
- Fritt brukervalg mellom alle barnehager, både private og kommunale
- La offentlige tilskudd følge med til den barnehagen som faktisk velges av brukeren

Kommunal kontantstøtte

Liberalistene er motstandere av å innføre nye utgiftsområder selv om begrunnelsen er at det skal bidra til å gi enkeltindividet mer valgfrihet eller at det offentlige kan spare penger. Hypotesen fra de som introduserer slike ideer er ofte at tilbud som er rimeligere for det offentlige vil bli foretrukket og at det offentlige da vil spare penger. Det meste kjente eksempelet er kontantstøtte. Her er hypotesen at kommunal kontantstøtte kan få flere foreldre til å velge å være lenger hjemme med sine barn og at det således er penger å spare på å kunne redusere antall barnehageplasser. En barnehageplass koster kommunen i størrelsesorden 60.000 kroner i året og det argumenteres med at alt under dette i årlig kontantstøtte vil gi en besparelse. Liberalistene er av den formening at dette ikke stemmer da det er vanskelig å betegne om de som velger å bli hjemme med kontantstøtte hadde blitt hjemme likevel. Under dagens skatteregime er det en kjensgjerning at kommunen taper på at foreldre blir betalt for å være hjemme og ikke arbeide. Det kan muligens finnes sosial gevinst i at barnet blir hjemme i lengre periode, men dette er umulig å tallfeste i en kommunebudsjett. Det kan finnes situasjoner der det er lønnsomt for kommunen å innføre kontantstøtte, for eksempel hvis kommunens barnehagekapasitet allerede er fullt utnyttet og at alternativet til å finansiere at barnet blir hjemme er å investere i nye og dyre bygninger. Liberalistene mener at det skal dokumenteres svært godt at det er situasjonen før støtte til kommunal kontantstøtte gis, og vil at vedtak om slik kontantstøtte kun kan gjelde for en tidsbegrenset periode med maksimal varighet, og at lengste varighet sørger for at alle nyvalgte kommunestyre må vurdere støtten på ny.

Rusomsorg

Liberalistene mener det er forskjell på bruk og misbruk av rusmidler. Bruk av narkotiske substanser medfører ikke nødvendigvis behov for omsorg. Det er ikke opp til myndigheter å velge for myndige mennesker om de skal motta hjelp, omsorg eller behandling. At rusavhengighet behandles som kriminell aktivitet legger ekstra byrde på toppen av mulig selvskadning, og skal på sikt avskaffes på nasjonalt plan. Liberalistene ønsker en pålitelig rusomsorg som kan ta vare på de som lider av skadelig rusavhengighet. Liberalistene Bergen opprettholder tilskuddet fra kommunen som er foreslått til rusomsorg i kommende periode av byrådet. Vi vil jobbe for et tilbud bestående både av ideelle og kommersielle aktører som kan bidra med hjelp, mangfold og innovasjon. Rusavhengighet kan være en kompleks lidelse eller tilstand, og det er derfor viktig at brukerne har flere forskjellige tilbud å velge mellom. Det er også viktig at de selv er med på utvikle rusomsorgen videre til å bli mest mulig effektiv. Dette gjøres ved at brukerne selv bestemmer hvor de vil legges inn, og at tilbud som viser seg å være effektive står fritt til å utvide, på bekostning av ineffektive som velges vekk og legges ned. Rusomsorgen vil få større fleksibilitet ved avkriminalisering, blant annet ved at narkotiske stoffer lovlig kan brukes ved nedtrapping. Det hjelper også rusavhengige som ikke klarer å slutte å ruse seg, ved at de da kan bruke stoffene i trygge omgivelser.

Liberalistene ønsker:

- At midlene til rusomsorg følger rusmisbrukeren, og dermed ender opp hos de beste behandlingsinstitusjonene. Dette kan også skje ved anbudsordninger.
- At de behandlingsinstitusjonene som viser seg å være effektive står fritt til å utvide, og at de med dårlige resultater legges ned.
- At man samarbeider med andre kommuner i tilbudet av rusomsorg for å gjøre behandlingstilbudet større og mer variert.

Sosialhjelp

Liberalistene mener det er en svært liten andel av kommunens befolkning som ikke er i stand til å ta vare på seg selv. Kommunen må følge statens sosiallovgivning og sørge for mennesker som kommer i en slik situasjon.

Det som er et viktig fokus i den situasjonen er å ikke lokke stadig flere mennesker inn i den offentlige NAV-fellen, samtidig som man på effektivt vis hjelper de som er permanent fattige, helst helt ut av den situasjonen. Norge har de siste 20 årene hatt nok jobber i store deler av landet, samtidig som det har vokst frem en underklasse av spesielt unge mennesker som vandrer mellom ulike velferdsordninger med korte stopp innom ordinære jobber.

Liberalistene ser det som kommunens oppgave å påse at færrest mulig havner i en slik situasjon. Liberalistene ønsker at kommunen skal legge til rette for frivillige eller kommersielle hjelpeorganisasjoner som vil:

- Hjelp arbeiddyktige uten jobb med å finne arbeid.
- Hjelp til med flytting, opplæring og tilpasning til ny jobb der den finnes,.

Liberalistene er også kritiske til dagens utgave av arbeidsmarkedsbedrifter. Vi mener disse i for stor grad bistår også mennesker som er i stand til å ta vare på seg selv og i for stor grad stimulerer mennesker til å bli i deler av landet der det er mangel på jobber istedenfor å flytte dit ledige jobber finnes. Liberalistene mener påstanden om at det ikke etableres nok arbeidsplasser til mennesker som best håndterer enkle eller manuelle jobber er feil. Hvis det var riktig ville ikke Norge opplevd den tilstrømning som vi har av arbeidskraft til typiske manuelle jobber fra EØS-området. Liberalistenes representanter skal ikke på noen måte medvirke til at fellesskapets kostnader samlet sett økes til sosialhjelp eller andre sosiale ordninger. Liberalistene mener at det beste for å komme seg ut av fattigdom er den innsatsen individer selv gjennomfører for å komme seg i arbeid. Det er individet som skal ta valgene for å investere i seg selv og egen fremtid. Liberalistene bestrider den mest utbredte definisjon av fattigdom, som beregnes som en prosentandel av medianinntekt. I sin ytterste konsekvens er da en som velger å bruke Mercedes å regne som "fattig" på en øy hvor alle andre kjører Ferrari. Vi vil derfor ta initiativ til at kommunen bruker egne målemetoder som måler reell fattigdom.

Kultur og idrett

Ekte kultur

Liberalistene har en fremtidsrettet og nyskapende politikk som fremmer ekte bergensk kultur. Derfor skal alle fra 15 år og oppover selv få dele ut 500 kroner fra tilskuddsmidlene i kulturbudsjettet. Vi mener dette skaper en mer folkenær kultur om man kan gi til sitt lokale buekorps, til Brann, til sjakk-klubben, gatekunstprosjekter, innvandrerforeninger eller andre frivillige organisasjoner man har et forhold til, i stedet for at politikere gjetter seg frem til hvem som bør ha pengene.

Fordeling av midlene organiseres etter modell fra «grasrotandelen» til Norsk tipping hvor 115 millioner kroner fra kulturbudsjettet fordeles på 230.000 Bergensere som da har 500 kr hver å gi bort.

Kulturminner som for eksempel vedlikehold av Bryggen blir dekket på samme måte som i dag og holdes utenfor ordningen.

Kommunesammenslåinger

Liberalistene er opptatt av at de beslutninger som ikke kan tas av individet selv skal tas av organer som står nærmest mulig individet. Det blir større kvalitet på en beslutning når den fattes av politikere som hver dag kan bli konfrontert av sine velgere i motsetning til om avgjørelsene kommer fra politikere og administratorer i hovedstaden eller i Brüssel. Av denne grunn er vi svært skeptiske til kommunesammenslåinger og helt imot tvangssammenslåinger. Vi er sterkt imot at kommunen beholder overflødige ansatte på skattebetalernes regning når de først slår seg sammen. Liberalistene ser på det som positivt at kommuner kan konkurrere om innbyggere ved lavest mulig skattenivå, best mulig velferdstjenester, kollektivtilbud og arbeidsplasser. Det er derfor ikke noe mål for Liberalistene at kommuner slås sammen for å få et likest mulig tilbud.

Korporatisme

Liberalistene er sterkt kritisk til tendenser til korporatisme i kommuneforvaltningen. Korporatisme ble popularisert av Mussolini, og Quisling var veldig begeistret for disse ideene. Nasjonalforsamlingen skulle kun bestå av samfunnsgrupper, dvs. ulike ikke demokratiske valgte representanter som representanter for ulike grupperinger som næringsorganisasjoner, laug og organiserte interessegrupper. I dag er det vanskelig å benytte ordet, folk husker ikke eller forstår ikke hva det betyr. Men i virkeligheten er det en farlig tendens i vårt demokrati. Vi ser hvordan folkevalgte snurres rundt lillefingeren av ikke

valgte representanter fra de råd og utvalg som nevnes under. I dag har kommunene innført en rekke avtaler med fagorganisasjonene som gir disse organisasjoner vesentlig innflytelse utover rene arbeidsforhold. Fagorganisasjoner er representert i ansettelsesutvalg og ulike samarbeidsorgan. De har også fast ansatte representanter som arbeider med fagorganisasjonssaker på heltid i de ulike rådhus rundt om i landet. Liberalistene er for en fri fagbevegelse, men ser det som galt at en fagbevegelse med politisk agenda direkte skal kunne påvirke utformingen av politikk i norske kommuner. Selv om saksutredning fra administrasjonen skal være nøytral kan ikke politikerne i dag stole på at den ikke har en slagside påvirket av fagorganisasjonenes agenda, enten direkte eller indirekte. Norske kommuner har også i stor grad opprettet ulike samarbeidsutvalg med den intensjonen at politikerne skal ha spesielt behov for bestemte grupper i utformingen av politikken overfor disse. Noen eksempelet er: Eldreråd, byggesaksråd, innvandrere og kulturråd. Disse rådene er ikke politisk sammensatt, men består av representanter som er utnevnt av rådene selv eller administrasjonen, og de er ikke utnevnt etter samme politiske sammensetning som den gjeldende politiske sammensetning i kommunestyret. I likhet med samarbeidsorganene og fagorganisasjonene har disse utvalgene alt for mye makt, da deres uttalelser innhentes i alle saker som behandles i de respektive kommuneutvalg. Enten disse utvalgene fungerer godt eller dårlig, enten politikerne tar hensyn til hva de sier eller ikke, så er det negativt. Enten så fører de kun til større utgifter og tapt tid i saksbehandlingen, eller så påvirker de i tillegg den politiske prosessen til å ta feilaktige avgjørelser eller benytte mer av kommunens budsjett enn tilrådelig. Det er galt å tvinge skattebetalerne til å bekoste slike korporative påvirkere. I dag lønnes medlemmer av rådene, og ansatte som jobber full tid for fagforeninger får full kommunal lønn og betaler ikke husleie for sin virksomhet til kommunen.

Kommuneplan

Alle kommuner er pålagt å lage en kommuneplan. Liberalistene mener dette er en unødvendig prosess og er ikke med på at det er kommunal planlegging som driver en kommune frem. Det er den sivile sektoren som driver alle samfunn fremover. Vi er dessuten kritiske til at et nytt kommunestyre kan bindes opp av disposisjoner gjort av det foregående. Liberalistene er motstandere av krav til regulering av egen eiendom. Vårt grunnsyn er at alle borgere skal ha rett til å benytte egen eiendom som de vil, så lenge det ikke går ut over andre. Spørsmål som støy, forurensing og andre problemstillinger som kan gå utover naboer skal avgjøres i rettsvesenet, ikke av skiftende politiske flertall. Liberalistene er av den oppfatning at ingen eiendomsbesitter eier utsikten ut over egen eiendom sine grenser. Innenfor dagens lovverk er det krav til at tomteeiere som vil bygge ut over fastsatt utnyttelsesgrad må omregulere eiendommen. Omregulering kan gi tomteeier større muligheter til utnyttelse av tomten enn vanlig utnyttelsesgrad. Ironisk nok gir derfor (om)regulering mer frihet og ikke mindre, og verdien på tomtene øker. Liberalistene er av den grunn tilhengere av at omfattende områder får fastsatt høyere utnyttelsesgrad i arealplandelen av kommuneplanen, slik at omregulering av individuelle tomter sjeldent skal være nødvendig. De fleste prosesser i en kommuneplan handler i dag om hvordan en kommune ønsker å disponere arealer til boligbygging, næringsarealer, infrastruktur mm. Liberalistene ønsker en motsatt prosess der vi tar utgangspunkt i hvilke deler av kommunens arealer som bør bevares for ettertiden og at alt øvrig areal er automatisk frigitt

til sivil utvikling, med forhåndsgodkjenning av høyest mulig utnyttelsesgrad. Kommunen skal alltid gå i dialog med private tomteeiere om ønsket bevaring av arealer til allmennyttige formål. Private tomteeiere skal ikke utsettes for noen type politisk begrensning, byråkratiske hindringer eller regulering som reduserer verdien tomten ellers ville hatt. Tomter som kommunen ønsker brukt til allmennyttige formål skal erstattes, enten med erstatningstomt eller kjøp. En kommune er dårlig egnet som eiendomsbesitter. Liberalistene vil arbeide for at kommunen på sikt selger alle sine tomter, ferdig regulert for friest mulig bruk. I enkelte tilfeller som lekeplasser, parker eller strender, kan det tinglyses forpliktelser overfor publikum som følger med i overtagelsen. Det er ikke nødvendigvis fornuftig av en kommune å eie egne bygg til sin virksomhet, og det er kommunens administrasjon som har bevisbyrden for at dette på lang sikt er mer lønnsomt enn å leie. Det er mange eksempler på at kommunale bygg og eiendommer har forfalt og at den reelle kostnaden ved å ha virksomhet i slike bygg er høyere enn om en sivil huseier eide og bekostet regelmessig vedlikehold. I Bergen kan man spesielt trekke frem "Nøstebodene" et historisk område som hadde forfalt stygt under kommunens oversyn, men som nå er rehabilitert til det fulle av private velgjørere etter at kommunen solgte tomtene for en krone, med krav om tilgjengelighet for almenheten.

Kommunens frie midler

Liberalistene vil hvert år fremme forslag om at kommunens administrasjon skal orientere politikerne om hvor stor del av budsjettforslaget som består av frie midler og hvor mye som er bundet opp av lover, forskrifter og øremerkede midler vedtatt av Stortinget. Tallet er ikke en helt nøyaktig størrelse. Lokalpolitikere er pålagt av staten å yte en rekke tjenester, uten at staten har beskrevet i detalj hvordan dette skal foregå. Likevel er det et stort demokratiunderskudd i det at de folkevalgte i kommunestyret i mange tilfeller ikke vet hvor stor del av budsjettet de i praksis kan råde over og disponere uten statlige føringer.

Styringsform

I henhold til kommuneloven kan kommunen organiseres med formannskap og kommunestyre eller byråd og kommunestyre. Byrådsmodellen er dyrere og er i praksis en form for «mini-regjering». På papiret gir en byrådsmodell mer makt til politikerne og noe mindre til administrasjon. Bystyret i Bergen ønsker å utvide modellen med 120 flere politikere fordelt på bydelene. Dette er et kostbart, dyrt og ineffektivt system og Liberalistene ønsker å forkaste bydelsmodellen. Man må gi innbyggerne i bydelene mer selvråderett og makt i sitt eget liv, ikke enda flere politikere til å styre over de.

Byggesaker, saksbehandling og gebyrer

En kommune plikter å behandle byggesøknader fra privatpersoner og næringslivet så hurtig som mulig. Byggesaks-søknader skal etter loven finansieres etter selvkostprinsippet, dvs. kostnader til byggesaker skal finansieres med et gebyr. Liberalistene vil legge stor vekt på at håndtering og saksbehandling gjøres til riktig pris, noe som er vanskelig når kommunens egne ansatte skal utføre oppgaven. Kommunen bør derfor kjøpe denne type tjenester eksternt. VVA-avgiften (Vei, Vann, Avløp) skal prises etter selvkostprinsippet. Liberalistene er skeptiske til at kommunen er den rette til å prise en slik tjeneste når den står uten noen form for prisregulerende konkurranse. Liberalistene vil derfor sjekke VVA- prisen i hver valgperiode opp mot eksterne revisorer. VVA-avgiften er dessuten stort sett den samme i hele kommunen, selv om kommunen har anledning til å prise differensiert basert på ulike soner i kommunen. Liberalistene vil gå inn for soneinndelinger i kommunen, basert på rasjonelle kriterier og objektive forskjeller. Eksempelvis er det dyrere å legge kloakkledninger i grisgrendte strøk enn i tettbygde deler av kommunen. Det sier seg selv at ordet «selvkostprinsippet» er et flytende begrep i et system uten konkurranseutsatt prising av hver operasjon eller tjeneste. Kommunens innbyggere skal kunne føle seg mest mulig trygge på at det ikke er ansatt unødig mange i administrasjon i eksempelvis det kommunale vannverket, og at det ikke gjøres unødige investeringer i bygg og infrastruktur. Som eier av vei, vann- og avløpsnett skal kommunen opptre ansvarlig i sine investeringer og vedlikehold. Det betyr først og fremst at kommunen ikke skal utsette nødvendig vedlikehold og således påføre kommende generasjoner utgifter som burde vært avsatt over tid. Skattebetalerne har krav på å vite hva som ligger i alle tjenester de betaler for. Liberalistene vil fremme forslag om at innbyggere kan forlange at søknadsavgifter og andre avgifter til hevdet selvkost skal utføres på timepris med beskrivelse av de gjennomførte oppgaver og tid/pris brukt på hver av dem. Vi vil også realitetsvurdere antallet timer som legges til grunn for enkeltoperasjoner og fremme forslag om senking av standardbeløp der det er rimelig. Liberalistene vil arbeide for at alle kommunens betalte tjenester skal beskrives. Gi alle søkefrister en absolutt maksimal behandlingstid av gyldige søknader. Hvis kommunen/fylke ikke har avslått søknaden, skal enhver gyldig søknad regnes som vedtatt ved slutt av behandlingsfristen.

Redusere gjeld og sløseri, stoppe bybane til Åsane

Samtlige partier i Bergen har vært med på å innføre eiendomsskatt, la veier forfalle og å øke kommunens gjeld til over 20 milliarder kroner. Dette gjelder også de "blå" partiene Høyre og FrP.

Bergens befolkning betaler nå 400 millioner (!) skattekroner i året på renteutgifter, og gjelden er planlagt å øke med enda 6 milliarder i neste periode.

Liberalistene er sterk motstander av overforbruk som blir lagt på kommende generasjoner og vil kreve reduisering av kommunens gjeld og renteutgifter. I første omgang vil vi skrote

planene om bybanen til Åsane og heller la buss frakte folk på disse linjene, Samt spare 1.6 milliarder i innkrevingskostnader for bompenger.

Miljø

Liberalistene tar miljøskader og forurensning på alvor. Vi mener den beste måten å sikre at miljøet ivaretas er ved å sikre eiendomsretten. En privat eier vil sjelden forsøple eller forringe sin egen eiendom og vil heller ikke tillate at andre gjør det. Problemet oppstår når fellesskapet eier eiendom og ikke reagerer på forsøpling og forurensning fordi ingen føler et direkte eller personlig ansvar for eiendommen. Liberalistene ønsker at kommunen skal politianmelde personer som kaster søppel i de tilfeller det foreligger mistanke om hvem som har ha gjort det ut fra søppelets karakter, vitnebeskrivelser eller annet. Liberalistene må følge statens rent juridiske pålegg om tiltak hva gjelder reduksjon av CO2 -utslipp, men vil kommunalt prioritere saker der toksikologisk rapport fra Statens forurensningstilsyn som redegjør for forurensningen foreligger. Partiet kommer ikke til å foreslå, starte eller gjennomføre noe tiltak som strekker seg lenger enn statlige pålegg for CO2 begrensning. Hypotesen om temperaturøkning og potensielle problemer knyttet til dette løses best av det sivile markedet, eiendomsrett og teknologisk utvikling, ikke av skatter, avgifter og symbolpolitikk. Liberalistene anerkjenner at det er flere fordeler med forskning på og utvikling av alternative energikilder, men ser ikke på sol- og vindenergi som interessant før det foreligger målbare bevis på at det er en finansielt lønnsom investering uten subsidiering. Liberalistene ser på elektriske- og hybridbiler som gode alternativer til bensinbiler i kommunens bilpark, dette først og fremst av hensyn til lokalt miljø, spesielt i tettbygde strøk. Kommunen skal på selvstendig grunnlag og i samarbeid med Vy, busselskaper og regional sammenheng arbeide for tilstrekkelig med rimelige parkeringsplasser for pendlere.

Gjeldsreform og disposisjoner

Norske kommuner hadde pr. 2017 over 330 milliarder kroner i gjeld. Det skyldes i hovedsak at kommunene ikke har satt tæring etter næring. En del av forklaringen er at staten har pålagt kommunene for mange oppgaver og uten at det følger med økonomiske midler. Men isolert sett er ikke dette en unnskyldning for gjelden. Lån kan nemlig ikke brukes til drift, og oppgavene staten har pålagt kommuner er først og fremst på driftssiden, ikke investeringer. Liberalistene mener det er galt at et kommunestyre skal kunne pålegge innbyggerne gjeld og et kommende kommunestyre ansvar for nedbetalingen. Det er også galt for en kommune å ta opp så mye gjeld at det vil påvirke neste generasjon på negativ måte. Vi vil derfor arbeide for at det innføres en ny lov om at ingen kommuner får ta opp mer i gjeld enn at det er teknisk mulig å nedbetale hele gjelden i det øyeblikk et nyvalgt kommunestyre tar over.

Ettersom flere kommuner fullstendig har ødelagt for gjennomføring av denne politikken vil vi arbeide for en fullstendig gjeldssanering i norske kommuner. Oljefondet har en verdi rundt 8000 milliarder norske kroner og noe av det bør benyttes til å nedbetale gjelden. For ikke å diskriminere kommuner som ikke har bygget opp slik gjeld, bør disse begunstiges med en

tilsvarende utbetaling som tilsvarer snittet av det kommunene som hadde gjeld får nedbetalt, fordelt på antall innbyggere.

Liberalistene er positive til at norske kommuner bygger opp fond fra salg av kommunale virksomheter og eiendom. Fond gir, ved fornuftig investering, faste inntekter som ikke staten kan røre. Det gir innbyggerne mer trygghet at en kommune får forutsigbare inntekter fra fondet enn at en kommune eier skogeiendom eller noe annet som ikke gir inntekter av betydning. Alle fondsinvesteringer skal gjennomføres basert på høy sikkerhet med et såkalt valutafond som skjerming mot store svingninger. Kommuner som har for lite ressurser til å forvalte egne fondsmidler skal tilbys forvaltning via resten av oljefondet eller en tilsvarende tjeneste.

Bergen kommune har pr nå over 20 milliarder kroner i gjeld, som er planlagt å øke med over 6 milliarder i kommende periode. Dette betaler bergens innbyggere over 400 millioner kroner i gjeldsrenter på i året, nok til å fjerne nesten halve bomringen. Samtidig blir det fremstilt både av bystyret selv og av lokal media at Bergen kommune går i overskudd.

Liberalistene vil ta et oppgjør med sløseri og voksende gjeld i Bergen, og ikke føre velgerne bak lyset med å fremstille fiktive overskudd til befolkningen.

Skatter og avgifter

Liberalistene skal til enhver tid etterstrebe å senke skatter og avgifter samtidig med å kutte i kommunal sektor slik at den enkelte skattebetaler får beholde mer av sine egne penger. Lavere skatter og avgifter inspirerer og gir incentiver til arbeid og verdiskaping, og gjør kommunens innbyggere bedre i stand til å stå på egne ben økonomisk. Det er et mål i seg selv å redusere kommunens skatteinntekter, dens drifts- og investeringsbehov. Alle endringer i kommunens inntektssystem, som gjennomføres av kommunen selv, skal ha det formålet at kommunens inntekter skal reduseres og innbyggernes nettoinntekt økes.

Liberalistene vil jobbe aktivt overfor sentrale myndigheter for at kommunen skal få flere og større reelle muligheter til redusere kommune og fylkesrelatert skatt. For å få til dette må man redusere omfordelingen av skatteinntekter mellom kommuner og fylker, slik at den enkelte kommune og den enkelte region får beholde en langt større del av verdiskapingen der hvor verdiene skapes. Liberalistene vil arbeide for kutt i kommunens del av dagens inntektsskatt og formueskatt, som da ikke beslaglegges fra inntekten til den enkelte.

Kommunal eiendomsskatt skal avvikles så fort som mulig og innføring eller gjeninnføring vil ikke støttes av Liberalistene. En kommune kan komme i en situasjon der de er avhengig av ekstraordinær finansiering av eksempelvis kommunens infrastruktur. I slike tilfeller kan skatte- og avgiftsøkninger være påkrevet, men slik økning skal bindes til den konkrete investeringen, ha tidsfestet opphørsdato i vedtaket og avvikles tidligere enn opphørsdato straks investeringen er dekket inn. Kommunal parkeringsavgifter skal reduseres og holdes lavest mulig i alle kommunens aktivitetsområder.

Renovasjon

Liberalistene vil arbeide for at hver enkelt boligeier får mest mulig frihet med hensyn til renovasjon. Loven sier at kommunen skal sørge for renovasjon, men gir åpning for at dette kan skje på andre måter enn at kommunen tar oppgaven selv, f.eks ved at forbruker betaler renovasjonen direkte. Ved å la den enkelte konsument, alene eller i frivillig gruppe selv velge leverandør av renovasjon, slik som et borettslag for eksempel velger tv og nettleverandør vil det oppstå konkurranse mellom renovasjonsselskapene til beste for både forbruker og miljø. I dag er eksempelvis alle boligeiere pålagt å tømme sitt søppel på innen de tidsintervaller som kommunen har bestemt, selv om alle kan ha ulike behov innen tidspunkter og andre mer fleksible løsninger. Dagens kollektive renovasjonsløsning er også lite miljøvennlig siden husstandene ikke har noe insentiv for å begrense mengden søppel som blir generert. Ettersom man betaler samme pris uansett for en viss mengde søppel som er beregnet likt for alle, så ligger det ingen innsparing eller lønnsomhet i å pakke denne tettere sammen eller kjøpe varer med mindre emballasje.

Museer og verneverdige anlegg

Liberalistene mener kommunen ikke er rette instans til å ta seg av drift, investeringer i og utvikling av museer. Vi erkjenner imidlertid at mange kommuner har påtatt seg slike oppgaver og vil støtte videre drift, men uten kommunens medvirkning. En måte å få til dette er å etablere fond som gis til stiftelser og frivillige organisasjoner som driver museene videre. Økonomisk bistand til kunstforeninger og gallerier er ikke en kommunal oppgave. Det er galt å tvinge skattebetalere til å støtte en bestemt hobby for ganske få av innbyggerne. Det er ikke et godt argument at kommunen gir støtte på bred front til mange ulike kulturaktiviteter. Hvis en stor andel av kommunens innbyggere får sine fritidsaktiviteter i en eller annen form helt eller delvis betalt av kommunen kunne de like godt betalt for denne aktiviteten selv. Det er alltid dyrere å finansiere en tjeneste ved først å i hente inn skatter og så flytte pengene til ulike aktiviteter, enn om de som utøver aktiviteten finansierer egen aktivitet direkte. I tillegg kommer at det alltid vil være en stor andel av befolkningen som i liten grad benytter seg av fritidsaktiviteter som er helt eller delvis finansiert gjennom kommunen. Disse diskrimineres spesielt, da de ikke «får igjen sine skattepenger» på samme vis som andre. Flere innenfor denne gruppen har lav inntekt. De som har dårligst økonomi subsidierer de mer velstående sine foretrukne hobbyer.

Liberalistene vil sikre ivaretagelse av verneverdige og historiske bygg. Dette kan gjøres kommunalt, men helst ved å overføre drift og eiendom til interesseorganisasjoner, stiftelser eller investorer med klausuler om at eiendommene skal ivaretas i historisk stand. Nøstebodene i Bergen er et godt eksempel på dette der de historiske eiendommene var fullstendig nedslitt, og ikke tilgjengelig for almenheten da kommunen var ansvarlig for ivaretagelsen. Men etter at Kommunen solgte eiendommene med klausuler for 1 krone til private investorer ble de pusset opp til tidligere storhet og er nå tilgjengelig for allmenheten uten at det har kostet skattebetalerne noe.

Eldreomsorg

Et sykehjem som serverer god og hjemmelaget mat og tar seg tid med pasientene, bør kunne utkonkurrere et sykehjem som ikke gjør det.

Bergens politikere hindrer dette ved at de ikke skiller mellom god kvalitet på velferdstilbudene, men kun om de drives av private eller ikke. Er det et privatdrevet sykehjem som drives svært godt med fornøyde ansatte og kunder, er byrådets politikk å legge det ned eller at kommunen tar over driften, kun fordi det er privat. Dette er å sette ideologi foran mennesker.

Liberalistenes politikk er det motsatte, nemlig at de beste sykehjemmene og modellene får ta over for de dårlige uansett om de er offentlige eller private.

Ingen andre partier i dag har denne politikken, da venstresiden kun vil ha offentlig styrte sykehjem av ideologiske grunner, og høyresiden bruker anbudsordninger for å bestemme hvilke tilbud som skal bestå.

Kommunenes Sentralforbund

Liberalistene vil jevnlig ta initiativ i alle kommuner til at de respektive kommuner skal melde seg ut av Kommunens sentralforbund. Vi innser at mange kommuner er for små til selv å ta seg av alle forhandlinger og lignende som KS i dag yter som en tjeneste, og vil da søke å direkte samarbeide med andre uavhengige kommuner om disse oppgavene. KS har en særdeles ødeleggende virkning på kommune-Norge ved at de forhandler på vegne av alle kommuner og således finner frem til minste felles multiplum hva gjelder standardnivå på tjenester, lønnsnivå og annet i samarbeid med fagorganisasjonene. Men det som kan passe for Stavanger passer ikke nødvendigvis for Hammerfest. KS fratrer den enkelte kommune stor grad av selvråderett og mulighet for fleksible løsninger. Et eksempel er leveranser av fysioterapitjenester. Her er kostnader ved fysioterapitjenester avtalt på vegne av alle kommuner i Norge. Det eneste et kommunestyre kan forholde seg til er om det er ansatt mange nok fysioterapeuter. De har ingen anledning til å justere pris, egenandeler eller annet. Resultatet er at kommunen må rasjonere tjenesten ved å sørge for at det oppstår køer. Personer med store smerter blir da tvunget til å betale privat noe de allerede har betalt via skatteseddelen. Dette kun som ett av mange mulige eksempler på de negative virkninger av KS. Så lenge en kommune er medlem av KS vil Liberalistenes representanter i KS Tinget arbeide for at det gis størst mulig fleksibilitet i avtaleverket fra kommune til kommune i KS sine forhandlingsavtaler.

Barnevern

Barn er alltid den svake part. De er egne rettssubjekter og skal som andre beskyttes mot mishandling, vold og skadelig tvang, også om den utføres av omsorgspersoner innen biologisk- eller adoptivfamilie. Det er svært viktig å ivareta barn som må flyttes ut av hjemmet på en god måte. Liberalistene vil opprettholde og forbedre tilbudet til barnevernsbarn ved å inkludere flere omsorgstilbud, og styrke barnas og foreldrenes rettssikkerhet.

Liberalistene vil opprette et uavhengig klientombud som kan se nærmere på barnevernssaker. Dette gjøres spesielt for foreldrenes del for å hindre at kommunen urettmessig tar barna fra de, noe vi dessverre har sett mange eksempler og erstatningssaker på. Barnevernet i Bergen har vært under sterk kritikk fra kommunens eget tilsynsorgan "Byombudet" og behovet for et klientombud og er sterkt. Klientombudet skal også ivareta at barn som rettmessig blir tatt i barnevernets omsorg får den behandlingen de skal ha i systemet.

Nedsatt fysisk eller psykisk funksjon

Det er svært stor individuell variasjon blant de som dette punktet omhandler, og de omtales innen samme programpunkt kun fordi det generelle mønsteret for assistanse ofte er lignende.

Liberalistene anser det som svært viktig at personer med så forskjellige behov og grad av pleie, har mest mulig tilbud å velge mellom. Vi ser positivt på ordninger som BPA (personlig assistanse) Der den hjelpetrengende eller familie fungerer som arbeidsgiver og dermed kan ha intervjurunder og sondere markedet etter de mest egnede personene for deres personlige behov. Liberalistene vil opprettholde bystyrets planlagte investeringer og driftsbudsjett i kommende periode til personer med psykisk eller fysisk nedsatt funksjonsevne. Vi vil i tillegg ønske flere private og ikke-kommersielle aktører i denne bransjen velkommen, da vi mener et bredest mulig tilbud gagnar de pleietrengende mest.

Øremerkede tilskudd

Kommunenes selvbestemmelsesrett i Norge er liten. Stortinget har vedtatt en rekke lover de siste årene som innskrenker kommunenes mulighet til å tenke annerledes og således er konkurranseelementet mellom kommunene nesten utvisket. Lovene fastslår hva slags tjenester kommunene skal levere og i stor grad hvordan de skal leveres, dvs. hvilke minimumsstandarder som skal gjelde. Resultatet er at norske velgere i praksis ikke har anledning til å velge mellom lavt offentlig tjenestetilbud og lave skatter eller høye skatter og høyt offentlig tjenestetilbud. I tillegg til kontroll via en rekke lover og forskrifter utøver Stortinget sin makt ved hjelp av øremerkede tilskudd. Et øremerket tilskudd er et tilskudd kommunene må søke om og som typisk finansierer 50 prosent av utgiftene til et gitt prosjekt. I mange tilfeller føler kommunestyrerepresentantene seg forpliktet til «ikke å gå glipp av»

støtten og igangsetter prosjekter de ikke ellers ville igangsatt. Per 2017 var det 250 prosjekter der regjeringen ga øremerkede tilskudd med en total budsjetttramme på 44 milliarder kroner. Liberalistene mener disse pengene burde vært overført direkte til kommunene uten noen form for båndlegging av bruken, slik at kommunen selv har full kontroll med prioriteringene lokalt, og aller helst sende disse videre i form av skattelettelser til sine innbyggere.

Laks

Liberalistene stiller seg positive til at lakseindustrien får ja til søknader om laksemerder. Regjeringen sier i praksis nei til økt volum i bransjen før utfordringene med lakselus er løst, og som resultat har Norge mistet 13 prosent markedsandel på verdensbasis. Dette mener Liberalistene er virkelighetsfjern politikk. Vi har sympati for at luseproblematikken må løses, men det er galt å straffe en hel bransje som skaper enorme verdier fordi noen ikke er flinke nok til å holde lusa unna. Hele laksebransjen er opptatt av luseproblematikken og det er positivt at både myndigheter og miljøvernorganisasjoner setter fokus på problemet, men det bør de gjøre uten utviklingsstans og ekstra skatt. Liberalistene ønsker at mest mulig av midlene som blir skapt i laksebransjen bør bli i laksebransjen for å investere i ny forskning teknologi og utvikling, for å få bukt med luse-problematikken en gang for alle.

Havner

Eierskap til havner varierer mellom stat, kommune og privat næringsliv, med forskjellig andeler på forskjellige steder. Liberalistene mener at kommuner skal følge det gjeldende prinsippet i havnepolitikken om at hver havn skal være selvfinansierende. Vi vil også å bidra til å sikre at havnens eiere får frihet til å generere overskudd, enten det er ved å leie ut båtplasser, la rederier betale for eget mannskap på kaia til å laste og losse, eller andre tiltak som øker havnens effektivitet og profitt. Det innebærer også å selge hele eller deler av havnen, om det finnes egnede kjøpere som ønsker å ta investeringsrisiko, drifte, eller utvikle næringsaktiviteten. Havner har samfunnsverdi ved å sikre transport, gi muligheter for handel og varer som kommer sjøveien, militære behov og mer. Havner som selges fra kommunen til sivile næringsdrivende og som utfyller en slik rolle bør derfor selges med klausuler om at havnen også i fremtiden sikrer grunnbehovene den er ment å gjøre, etter at kommunens drift og eierskap til havnen opphører.

Bevilling for skjenking og salg av alkohol

Liberalistene er mot alle former for kommersielle monopoler, og alle begrensninger pålagt utsalg i den sammenheng. Liberalistene vil arbeide mot innskrenkninger som kommunestyret kan innføre, enten det gjelder generell innskrenkning for hele kommunen eller spesiell innskrenkning for enkelte skjenkesteder. Liberalistene vil følgelig stemme mot kommunalt tak på antall utsalgssteder av drikk innen alle klasser, subsidiært for maksimalt mulig antall, og vil overlate til vinmonopolet eller helst andre næringsdrivende å selv avgjøre hvor de skal etablere sine utsalg. Når utvidelse av tid eller sted for salg og skjenking er mulig, vil søknader om det konsekvent støttes.